

C-723/21. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2021. november 29.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Verwaltungsgericht Cottbus (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2021. november 29.

Felperesek:

Stadt Frankfurt (Oder)

FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH

Alperes:

Landesamt für Bergbau, Geologie und Rohstoffe

[omissis]

VERWALTUNGSGERICHT COTTBUS

VÉGZÉS

[omissis]

A

1. Stadt Frankfurt (Oder) ([Odera-]Frankfurt város, Németország), képviseli: Oberbürgermeister (főpolgármester, Németország) [omissis],
2. az FWA Frankfurter Wasser- und Abwassergesellschaft mbH, [omissis] (Odera-)Frankfurt,

felperesek,

[omissis]

és

a Landesamt für Bergbau, Geologie und Rohstoffe (a bányászatért, a geológiáért és a nyersanyagokért felelős tartományi hivatal, Németország) elnöke, [omissis] Cottbus, [omissis],

alperes,

beavatkozó:

Lausitz Energie Bergbau AG, [omissis] Cottbus,

[omissis]

között vízjog tárgyában

folyamatban lévő közigazgatási bírósági eljárásban a Verwaltungsgericht Cottbus (cottbusi közigazgatási bíróság, Németország) ötödik tanácsa

2021. november 29-én

[omissis]

a következő végzést hozta:

A bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1

- a. Úgy kell-e értelmezni a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: víz-keretirányelv) 7. cikkének (3) bekezdését, hogy a valamely projekt által közvetlenül érintett nyilvánosság minden tagja jogosult bírósági eljárást indítani
 - a) az ivóvíz előállítására használt víztestek minőségének romlásának elkerülésére,
 - b) az ivóvíz előállításához szükséges vízkezelés mértékének csökkentésére

vonatkozó kötelezettség megsértése miatt, a harmadik személyeknek a felszín alatti vizek károsításának tilalmával kapcsolatos védelme alapján (lásd: a Bíróság 2020. május 28-i „Ummeln” ítélete, C-535/18, 132. és 133. pont; a Bíróság 2019. október 3-i „Burgenland” ítélete, C-197/18, 40. és 42. pont)?

2

- b. Az a) kérdésre adott nemleges válasz esetén:
- Legalábbis az olyan felperesek, akiket ivóvíz előállításával és vízkezeléssel bíztak meg, jogosultak-e a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt tilalmak és követelmények megsértésére hivatkozni?
- 2 A víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdése – a 4. cikkhez hasonlóan – az ezen irányelv 7. cikke (3) bekezdésének második mondata értelmében vett védőövezeteken kívüli víztestek esetében is tartalmazza-e – a gazdálkodási tervekben és intézkedési programokban előírt hosszabb távú tervezésre vonatkozó feladat mellett – azt a kötelezettséget, hogy meg kell tagadni a károsítás tilalmába ütköző konkrét projektek engedélyezését (lásd: a Bíróság 2020. május 28-i „Ummeln” ítélete, C-535/18, 75. pont)?
- 3 Abból kiindulva, hogy a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdése – a 4. cikkre vonatkozó V. melléklettel ellentétben – nem határoz meg saját referenciaértékeket a károsítás tilalmának vizsgálatára:
- a. Milyen feltételek mellett kell úgy tekinteni, hogy a víztest állapotának romlása és ennek következtében az ivóvíz előállításához szükséges vízkezelés mértékének növekedése következik be?
- b. A vízkezelés mértékének növekedésére és ezáltal a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt károsítási tilalomra vonatkozó referenciapontnak tekinthetők-e az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló, 1998. november 3-i 98/93/EK irányelv – a továbbiakban: ivóvízirányelv – I. mellékletében szereplő határértékek, amire a víz-keretirányelv 7. cikke (2) bekezdésének második félmondata utal?
- c. A b) kérdésre adott igenlő válasz esetén:
- Fennállhat-e a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt károsítási tilalom megsértése, ha az egyetlen releváns érték esetében nem az I. melléklet A. vagy B. része szerinti határértékről, hanem az I. melléklet C. része szerinti úgynevezett indikátor paraméterről van szó?
- 4 Mikor kell feltételezni a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt ivóvízjogi károsítási tilalom megsértését (a víz-keretirányelv 4. cikke szerinti károsítási tilalomra vonatkozó kritériumot érintően lásd: a Bíróság 2020. május 28-i „Ummeln” ítélete, C-535/18, 119. pont; korábban: a Bíróság 2015. július 1-jei „A Weser kimélyítése” ítélete, C-461/13, 52. pont)?
- a. Bármilyen állapotromlás elégséges a jogsértés vélelmezéséhez,
- vagy

- b. valószínűsíthetőnek kell lennie, hogy a szulfátra vonatkozó 250 mg/l indikátor paraméter nem teljesül,
- vagy
- c. az ivóvízirányelv 8. cikkének (6) bekezdése értelmében vett javító intézkedéseknek kell fenyegetniük, amelyek növelik az ivóvíz előállításához szükséges vízkezelést érintő ráfordítások mértékét?
- 5 Tartalmaz-e a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdése az anyagi vizsgálati kritérium mellett a hatósági engedélyezési eljárásra vonatkozó követelményeket is, vagyis az Európai Unió Bíróságának a víz-keretirányelv 4. cikkére vonatkozó ítélkezési gyakorlata alkalmazható-e a vizsgálatnak a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdése szerinti terjedelmére (lásd: az Európai Unió Bíróságának 2020. május 28-i ítélete, C-535/18 – az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés)?
- 6 A projektgazdának a víz-keretirányelv 7. cikke (3) bekezdése esetleges sérelmének szakértői vizsgálatát is el kell-e végeznie már akkor, amikor a projekt alkalmas a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt követelmények megsértésére?
- 7 E tekintetben is abból kell-e kiindulni, hogy a vizsgálatnak a vízjogi határozat meghozatalának időpontjában teljesítettnek kell lennie, és következésképpen a bírósági eljárás során utólagosan elvégzett vizsgálat nem orvosolhatja a vízjogi engedély jogellenességét (lásd: a Bíróság 2020. május 28-i „Ummeln” ítélete, C-535/18, 76., 80. és azt követő pontok)?
- 8 Mellőzhetők-e a víz-keretirányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt követelmények és tilalmak az engedélyezés keretében végzett mérlegelés során a projekt által követett cél érdekében például akkor, ha a vízkezelést érintő ráfordítások mértéke csekély, vagy a projekt célja különösen fontos?
- 9 Alkalmazható-e a víz-keretirányelv 4. cikkének (7) bekezdése ezen irányelv 7. cikkének (3) bekezdésére?
- 10 Milyen, a víz-keretirányelv 4. cikkén túlmutató kötelezettségek vezethetők le ezen irányelv 7. cikkének (2) bekezdéséből azzal a következménnyel, hogy azokat figyelembe kell venni a projekt engedélyezési eljárása során?

Tényállás:

Az elsőrendű felperes felelős a mintegy 57 000 lakosa ivóvízzel való ellátásáért. E törvényi feladat teljesítése érdekében az elsőrendű felperes a másodrendű felperes szolgáltatását veszi igénybe. A másodrendű felperes a részére kiadott vízjogi engedély alapján egy vízművet üzemeltet. A vízmű az ivóvizet felszín alatti vizekből és a Spree folyónak egy olyan szakaszából nyeri, amely nem a víz-keretirányelv 7. cikke (3) bekezdésének második mondata értelmében vett

védőövezetben található. A Spree vize magas szulfátkoncentrációval rendelkezik. A szulfát a Spree vízgyűjtő területén lévő elhagyott külszíni bányákból származik. A szulfát a kitermelésig a talajban légmentesen tárolódó pirit kőzet oxidációjával keletkezik. A közművezetékekbe táplált ivóvízre vonatkozóan létezik egy szulfát határérték, amelyet a vízmű eddig szigorúan betartott. Ez a határérték a vezetékek korrózióval szembeni védelmét szolgálja.

A beavatkozó a külszíni bányák bezárását követően elárasztja a barnaszén kitermelése után visszamaradt lyukat. Az elárasztás befejezését követően keletkezett tónak túlfolyócsatornával kell rendelkeznie. A túlfolyócsatornán keresztül kilépő víz a Spree-be fog folyni, és szulfátkoncentrációja lényegesen magasabb lesz, mint a Spree vizének. A felperesek attól tartanak, hogy a Spree vizének a vízkivétel szempontjából egyébként is kritikus szulfátkoncentrációja a folyásirányban lejjebb lévő vízkivételi pontjukon e beáramlás miatt meghaladja a határértéket, és ezért ott le kell állítaniuk vagy műszakilag lényegesen át kell alakítaniuk a vízkivételt. Az alperes hatóság az építési tervet jóváhagyó határozattal engedélyezte a tó és a túlfolyócsatorna létesítését, miután szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a Spree vizének állapota nem romlik a víz-keretirányelv 4. cikke értelmében. A vízkivételi ponton fennálló szulfátkoncentrációra és adott esetben a vízműre gyakorolt hatások tekintetében nem végeztek vizsgálatokat. A felperesek a jelen peres eljárást az építési tervet jóváhagyó határozat ellen indították.

[omissis]